

Pe vremea când entuziasmul era mult mai mare

Z

OPINII

ZIARUL ROMÂNESC

23 NOIEMBRIE 2018

13

Serniorul și simulara democrației

Să știi că pușcăria a avut și părți bune. Eu, de exemplu, mâncând arpacașul acela în fiecare zi, m-am detoxifiat așa de tare încât ajunseseam să cobor adânc în propria existență, atingeam amintiri de când avusesem 3-4 ani!... Interesant, nu?

Îl priveam hipnotizat, ca de fiecare dată când povestea din închisoare. Avea aerul că deapănă întâmplări nevinovate dintr-un internat de băieți. „Internatul de băieți” era însă chiar monstruosul Gulag autohton, care a schilodit generații întregi, exterminând în condiții abominabile aproape tot ce avea nația mai de preț ca resursă umană la momentul colonizării sovietice a țării.

Orașul era Bruges. Medieval dar și neogotic. Canale diverse. Veneția Nordului în mijlocul Flandrei. Soarele părea că apune tot timpul. Masa era ovală, solidă, de stejar, geluită de timp, iar delegația îl asculta fascinată, adăstând la un pahar de bere înaintea unei noi runde de întâlniri.

Trăgea din țigara Kent, adânc, frenetic, ca și când - cu fiecare fum din marca aceea consumistă din Vest - recupera, își lua viața înapoi, reintra în posesia unei zile, a unei ore sau doar a unei secunde din anii care-i fuseseră furati de pușcăriile în care îl aruncaseră cei din Est. Fuma ca o continuă sărbătoare a libertății. Se vedea că se născuse în alte vremuri. Oficia libertatea. Noi, cei născuți după 23 August, doar o mimam.

Cu o privire filtrată, vorbea calm, dar clar și răspicat, ducea frazele, propozițiile, cuvintele până la capăt, nu le spusenda,

nu lăsa audiența să orbescă ie sau să ghicească ce vrea să spună. Avea o obiectivare rece, maiestuoasă și, în același timp, o hâtroșenie subtilă, de extracție ardeleană. Simțeai că, în orice subiect, cât ar fi fost de important sau, din contră, cât ar fi fost de mărunț, ce spune e bun spus și, parcă, definitiv.

S-a făcut exact cum a prezis. La suprafață!

Nu povestea niciodată din proprie inițiativă, trebuia să-l întrebi sau să-l descoși. Unghiul pe care-l folosea era totdeauna anecdotic și nu dramatic-existențial, cum te-ai fi așteptat - dar cu atât mai tulburător. În carceră, la izolare, unde stătuse opt ani? **Păi, la izolare ai problema să nu uiți să vorbești. Și atunci, ori scrii poezii, ori scrii dicționarul francez-român. Pe ce scrii? În minte. Și recitiți cu voce tare a doua zi. Pentru ca să nu uiți să auzi.**

Râde scurt, cu o candoare dezarmantă.

Doi români, o pereche din masa de turiști care se perindă, îl roagă să se fotografieze. Cu plăcere. Vorbește cu ei. De una, de alta. *Când, domnule Coposu, când vine și pentru noi salvarea? Zâmbeste încrezător. Curând. N-aveți grijă. Vom avea repede primul guvern necomunist de după Rădescu. Apoi, vor veni și celelalte schimbări, inclusiv NATO și UE.* (Să vorbești, în 1992, de apartenența României la NATO și UE suna ca o profeție de pe altă planetă.) La despărțire, le-a făcut un semn de rămas bun, ca și cum i-ar fi binecuvântat. Degaja o siguranță extraordinară.

Și s-a făcut exact cum a prezis. Țara este acum în locul în care îi era locul. Și în NATO, și în UE. Principiile și valorile euroatlantice - ars politica, dar și profesia lui de credință întru binele țării - care, la vremea respectivă, erau terfelite de mulți nostalgici (dintre care unii au devenit azi așa-zis lideri de opinie democratice...) - s-au impus. Mai pe românește, au cam venit toți - și de la stânga, și de la dreapta - la vorba lui. Ar fi trebuit să urmeze faptele.

Din păcate,
Seniori nu
mai există.

Dar faptele lipsesc. Din contră, sunt mai mult contrafapte. Ceea ce reprezintă de fapt problema. Problema de astăzi.

Așadar, înclinându-ne, la 23 de ani de când a plecat la cele veșnice, în fața caracterului și memoriei lui-reper istoric, nu putem decât să constatăm că sindromul de care a suferit țara încă din prima secundă post-decembristă se menține: anume, discrepanța dintre fațada – democratică, europeană, bla-bla-bla - a instituțiilor statului și mentalitatea – stalinistoidă, securistoidă, milițienească, în ultimă in-

stanță de suzeranitate și, respectiv, vasalitate feudal-clientelară, de dispreț al interesului public – a oamenilor, a indivizilor, a tipilor care continuă să ocupe, în majoritate, poziții și să diriguiescă aceste instituții, subminându-le din interior.

Nici chiar Corneliu Coposu n-ar fi putut prevedea inventivitatea românească de factură bizantină în a găsi, zi de zi, căi tot mai sofisticate de a clădi și a menține în viață simulacrele democrației hibride în care trăim – simulacrul economiei de piață, cel al separației puterilor în stat, cel al statului de drept, cel al transparenței, cel al presei libere și independente etc., toate grefate pe simulacrul profesionalismului și pe simulacrul onestității. Asta e starea națiunii la trei decenii de la fuga lui Ceaușescu și semne de corectare nu se întrevăd.

Din păcate, Seniori nu mai există.

Eugen Șerbănescu
Redactor șef-adjunct
la România Liberă
pe vremea Seniorului
fost consul general
al României la Bologna